

Otožnice proti ameriškim fašistom so umaknjene

WASHINGTON, 23. nov.—Predsednik zveznega distriktnega sodišča Bolitha J. Laws je včeraj razveljavil obtožnico proti 24 osebam, ki so bile leta 1944 obtožene hujškanja k vstaji.

Med obtoženci so bili znani ameriški simpatizirarji nemških in italijanskih fašistov. Proces proti njim se je vlekel osem mesecev. Ustavil se je, ko je umrl sodnik Eicher, in ni bil od tedaj nikdar obnovljen.

Obtoženci, ki so bili skupno postavljeni na zatožni klop, so se tekom obravnave obnašali izredno izzivalno in se odprto razglašali sodniku, ki je vodil proces.

Sodnik Laws je izjavil, da obtožnice razveljavlja, ker ne vidi, kako bi mogli biti obtoženi po preteku toliko časa "deležni pravične obravnave," in je dal vladni odločbi vložiti priziv.

Ker vlada do danes ni napravila nobenega poizkusa za obnovo procesa, obstoji vtis, da je prosekucija proti ameriškim fašistom s tem končana.

Murray ostane predsednik CIO

ATLANTIC CITY. — Na 8. redni konvenciji "Kongresa industrijskih organizacij" je bil v petek soglasno ponovno izvoljen za predsednika Philip Murray, ki je bil ob tej priliki deležen navdušene ovacije od strani 600 delegatov.

Murray s tem nastopi svoj šesti termin kot predsednik CIO. Prvi dve leti je bil predsednik CIO John L. Lewis, ki je bil eden izmed ustanoviteljev nove delavske organizacije, katero je od tedaj zapustil in se vrnil pod okrilje AFL.

Poljski predsednik okrcal duhovščino

VARSAVA, 23. nov.—Predsednik poljske vlade Boleslaw Bierut, je ukazal katoliškemu duhovniku, naj opusti uporabo mašnih obredov v politične namene. V pozivu je omenil, da je takšna aktivnost duhovnikov največja ovira pri dobrih odnosih med cerkvijo in državo.

Povedal je, da poljska vlada ne vidi razloga, da se ne bi moglo sodelovati s cerkvijo. Pričakoval je, da je "Vatikan prijateljsko naklonjen Nemčiji."

"Za časa vojne in v letih najhujšega terorja, smo mi zmanj pričakovali, da bo Vatikan interveniral za poljski narod in poljsko državo," je dobesečno povedal Bierut.

Prometni signal na Shore Drive se odpravi

Zupan Burke je odredil, da se odstrani signal na E. 49 St. in Shore Drive, ker so skušnje pokazale, da ta signal na boulevardu, ki je bil zgrajen, da se promet na vzhodni strani mesta pospeši, avtomobilski promet dejansko ovira.

ISČE STRICA IN SOŠOLKO

Marica Skedel iz Novega mesta na Dolenjskem želi, da bi ji pisala strica John Skedel in sošolka Jožica Medvešek. Njen naslov je: Marica Skedel, D. P. Camp Spittal Drau, Kaernten, Avstrija.

Komunisti zopet zmagali pri volitvah v Franciji

Pri volitvah ki so se vršile včeraj v Franciji za skupščino, ki bo odredila kakšno vodstvo bo imela francoska republika, so komunisti izvojevali novo zmago. Dobili so 30,5 odstotkov vseh glasov, dočim so republikanski popularci dobili vsega 26,9 odstotkov.

Volitve so se vršile, da se izbere 83.751 narodnih poslancev, ki bodo volili člane sveta republike, ki bo tvoril drugo zbornico francoske zakonodaje.

Volitve v Belgiji in Wuertemberg-Badenu

Včeraj so se vršile tudi volitve za občinske uprave v Belgiji. Po teh volitvah stoji na prvem mestu krščanski socialisti.

Istotako so se vršile volitve v nemški pokrajini Wuertemberg-Baden, ki se nahaja v ameriški okupacijski coni. Z volitvami se je imelo odrediti prvo demokratsko ustavo, ki bo jamčila svobodo zborov, govora, tiska in vere.

V Urugvajju so volili predsednika

Po zadnjih poročilih, ki prihajajo glede volitev, ki so se vršile včeraj za predsedniško mesto, vodi Thomas Berreta, ki je znan kot prijatelj Zedinjenih držav.

Te volitve so važne predvsem, ker bodo odredile smernice urugvajске zunanje politike.

Pevovodja umrl tekom koncerta

Snoči se je vršil v hotelu Carter koncert cerkvenega zbora ruske pravoslavne cerkve sv. Teodozija. Ko se je pevovodja Valentin Čijev, star 45, obrnil in poklonil 700 poslušalcem, ki so aplavdirali podani točki, se je nenadoma zgrudil in skoro na mestu umrl. Zadel ga je srčna kap. Med navzočimi je bil metropolit Teofil, ki je glavar ruskih pravoslavnih župnij v Severni Ameriki.

PRVOROJENKA

Dne 2. novembra so se vile rojenice zgledile pri družini Fr. in Steffie Bartol, 20873 Miller Ave., in pustile v spomin zalo hčerkico, Jean Carol, prvorojenko. Mlada mamica je hči Mr. in Mrs. George Krainčič, ki se sedaj nahajata na farmi v Willsborough, O., oče je pa sin Mr. in Mrs. Frank Bartol iz Arcade Ave. Čestitamo!

Ameriški vojaki so pomagali podvojiti število nezakonskih otrok v Angliji

LONDON, 23. nov.—Tuje armade, pa bile prijateljske ali sovražne, že od nekdaj pustijo za seboj mnogo nezakonskih otrok. Velika Britanija ni bila nobena izjema temu zgodovinskemu pravilu tekom let, ko so se ameriške čete zbirale v Angliji za invazijo evropskega kontinenta.

Številke britskega ministrstva za zdravstvo glede tega delikatnega vprašanja izkazujejo, da so ameriški vojaki pustili v Angliji dobesečno na deset tisoče nezakonskih otrok.

Tekom prvih let vojne, od 1939 do 1941, se je število nezakonskih otrok znatno dvignilo brez vsake pomoči od zunaj. Leta 1939 je v primeri s 40 nezakonskimi porodi na vsakih tisoč naraslo na 42, leta 1942 pa na 56.

Leta 1943, po enoletnem bivanju Amerikancev v Angliji, je

Amerika podpira gen. Franca, trdijo španski republikanci

NEW YORK, 24. nov.—Organizaciji "Nation Associates" in "Friends of the Spanish Republic" sta danes v memorandumu, ki sta ga predložili organizaciji Združenih narodov, obdoločili Zedinjene države, Anglijo in Argentino, da podpirajo fašistično vladno španskega diktatorja Franca.

Zahtevajo, da se prizna republikansko vladno

V memorandumu je omenjeno, da te države finančno in ekonomsko podpirajo sedanjo Francovo vladno.

V memorandumu se zahteva od organizacije Združenih narodov, da se takoj prekinejo diplomatske zveze s sedanjo vladno Španije in da članice Združenih narodov priznajo špansko republikansko vladno, ki se nahaja v izgnanstvu.

Obe organizaciji sta se obrnili tudi na predsednika Trumana, zahtevajoč, da on sam da navodila ameriški delegaciji, naj podpre predloge, ki sta jih predložili v memorandumu.

Avtomobilist zgorel

Na državni cesti 422 v Geauga okraju je prošli petek neki truck treščil v avtomobil, ki se je ustavil na cesti, nakar je 22-letni P. J. Whaley, doma iz Chagrin Falls, zgorel v plamenih, ki so objeli njegov avtomobil, ko se je užgal gasolin v tanku. Njegov tovariš Paul Wood, star 24 let, je dobil resne opekline in je bil nezavesten prepeljan v St. Luke's bolnišnico, kjer je v soboto podlegel poškodbam.

POBIRANJE ASEŠMENTA

Tajništvo društva Napredek, št. 132 ABZ sporoča, da se bo pobiralo asessment za tekoči mesec nocoj od 6. do 8. ure v Slovenskem društvenem domu na Reher Ave. Prosi se članstvo, da to upošteva.

12 POTNIKOV PONESREČENEGA AMERIŠKEGA LETALA REŠENIH

UNTERBACH, Švica, 24. nov.—Potniki ameriškega letala, ki se je moralo prislino spustiti na neko skalo francoskih Alp, na italijansko-francoski meji, so bili danes rešeni.

Po petih dneh, ko so se nahajali odrezani od vsega sveta in v obupu čakali pomoči, jih je rešilo neko švicarsko letalo. Se predvce-rajšjim ni bilo nobene nade, da bi se ponesrečence moglo rešiti in večkratni poizkusi plezancev, da jim priskočijo v pomoč, so se ponesrečili.

V začetku je bilo poročano, da jih je 11, toda ob priliki reševanja se je ugotovilo, da jih je 12, kajti eden od potnikov ni bil registriran.

Vsi potniki so živi in deloma zdravi. Bili pa so poslani takoj v bolnišnico na Dunaj, kjer se bodo pošte- no odpočili od te neprijetne avanture.

Med rešenimi sta tudi žena in 11-letna hčerka nekega ameriškega generala in več drugih višjih osebnosti, ki služijo pri ameriški okupacijski sili v Evropi.

Lekarnar zapustil podjetje uslužbencem

Prošli ponedeljek je umrl 83-letni lekarnar H. J. Sherwood, ki je skozi 35 let vodil lekarno na 2064 E. 9 St. Ko so pred par dnevi odprli njegovo oporoko, se je odkrilo, da je nad polovico delnic v podjetju, ki ga je lastoval, zapustil svojim devetim uslužbencem. Ostali delež lekarnar bo dobila njegova nečakinja. Sherwoodova lekarna je bila ena izmed redkih trgovin te vrste v Clevelandu, ki ni prodajala drugega kot zdravila.

USPEŠNA PROSLAVA PODR. STEV. 106 SANSa

Proslava druge obletnice podružnice št. 106 SANSa v Eudlidu, ki se je vršila včeraj popoldne in zvečer v Slovenskem društvenem domu na Reher Ave., je bila v vseh ozirih uspešna. Dvorana je bila natrpana občinstva popoldne pri programu kot zvečer pri plesu.

Igra "Stari grehi" je bila zelo dobro podana in navzoči so se do solz nasmejali. Zelo je ugajal govor Leo Kuhlana, kot tudi izbrane pesmi zbora "Slovan," ki je pri programu sodeloval. Med dejanji je kratkočasil občinstvo mladi godbenik na harmoniko Louis Rolih.

Med navzočimi se je nabralo tudi nekaj prostovoljnih prijateljev za otroško bolnišnico v Sloveniji. Podrobnosti o prireditvi bodo podane pozneje.

VAJA ZA OPERETO

Nocoj se vrši vaja za opereto "Čevljar in vrag", ki bo v pri- zorjena na Zahvalni dan ob priliki proslave 30-letnice zbora "Zarja" v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Prosi se vse, ki imajo vloge, da se gotovo udeležijo ob pravem času, ker to bo zadnja vaja pred koncertom.

ISČE STRICA

Frank Kumel, nahajajoč se v D. P. CAMP Lienz Peggez, Barak 30, soba 5, Ost Tirol, Avstrija, išče strica Johna Legata in Franka Kumela, doma iz Dolnjega kota pri Žužemberku. Prosi ju, da bi mu pisala na omenjeni naslov.

Jugoslavija vložila protest pri grški vladi

Akcija proti dimni nadlegi se bo ojačila

Na predlog councilmana Johna J. Princa iz 32. varde, ki je predsednik tozadevnega oddelka, bo mestna zbornica v bližnji bodočnosti vzela v pretres načrt, po katerem ima mestna vlada podvzeti intenzivno akcijo za odpravo saj in dimne nadlege. Po tem načrtu se ima ustanoviti poseben oddelk za odpravo dima s samostojnim načelnikom in 25 pomočniki, kar je štirikrat več kot se jih ima sedaj.

Stroški takega oddelka bi znašali okrog \$100.000 na leto. T. G. Ruktor, načelnik, ki načeljuje oddelku za industrijsko higijeno, bo najbrž izbran za načelnika predlaganega posebnega oddelka.

Kar se tiče obstoječih mestnih ordinanc proti dimu, se splošno priznava, da so zastarele in da več ne odgovarjajo obstoječim industrijskim razmeram.

Ognjegasci tožijo mesto za \$325.000

Pretekli teden je bilo na okrajni sodnijski vloženi 27 tožb, v katerih 27 clevelandskih ognjegascev toži mestno vladno za \$325.000 za izredne ure službe od leta 1940 naprej.

Vsaka tožba zahteva \$12.000 dodatnega plačila.

V tožbah je rečeno, da imajo ognjegasci v smilu mestnega čarterja biti v službi le po 48 ur na teden, razen ako obstoje "izjemne razmere," aktualno pa da so bili od tedaj v službi po 72 ur na teden, in da ves ta čas ni obstojalo "izjemno stanje."

Vsega skupaj je od izida teh tožb prizadetih 750 ognjegascev. Ako bi sodnija tem tožbam ugodila, bi mestna vlada morala plačati slično odškodnino tudi ostalim ognjegascem, kar bi skupno znašalo okrog devet milijonov dolarjev.

Te tožbe so bile očividno vložene, da se sodnijsko preizkusi tozadevne določbe mestnega čarterja in pod kakšnimi okoliščinami se more smatrati, da obstoji "izjemno stanje."

SEJA PODRUŽNICE ŠT. 48 SANS

Članstvo kot društvene zastopnike podr. št. 48 SANSa se opozarja, da se gotovo udeležijo redne mesečne seje, ki se vrši jutri zvečer, 26. nov. v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Dan prireditve se bliža in treba je pripraviti vse, da bo prireditve čim bolj uspešna. Cenjenemu občinstvu se priporoča, da si že sedaj preskrbi vstopnice za igro "Trije vaški svetniki", ki bo ob tej priliki podana na 15. decembra v SDD ob 3:30 uri popoldne.

ODPUŠČEN OD ARMADE

Iz armade se je vrnil častno odpuščen Sgt. William Brenčić, sin Mr. in Mrs. Anton Brenčić iz 17724 Delavan Rd. Služil je 22 mesecev in zadnjih 16 mesecev se je nahajal na daljni Koreji. Prav vesel je, da je zopet doma med svojci in prijatelji ga lahko obiščejo.

Prispevajte za otroško bolni-
nico v Sloveniji!

Grška letala kršijo suverenost jugoslovanskega ozemlja; grška vlada zanikuje neprijateljske namere

ATENA, 24. nov.—Jugoslavija je vložila oster protest pri grški vladi in omenila, da grška letala kršijo suvereniteto Jugoslavije z neopravičljivimi poleti nad njenim ozemljem.

Grški minister v Belgradu Alexandros Dalietos je v imenu grške vlade izročil odgovor na obtožbo Jugoslavije. V odgovoru je rečeno, da se s grške strani poskuša vse v cilju, da se Jugoslaviji ne stori nobena takšna krivica, ki bi vodila do vlaganja protestov za časa borbe, ki se vodi proti "gerilskim bandam."

Borbe proti upornikom se nadaljujejo

Po zadnjih poročilih je okrog 2.000 gerilcev okupiralo predele med goro Tzena in jugoslovansko mejo.

V južni Grčiji pa je bilo ubitih 24 grških žandarmov, ko je oddelek 160 "upornikov" napadel vasi Vasara in Laconia. Isto poročilo omenja, da vladne čete pri Deskati in Flamborisu vodijo borbe proti "upornikom."

BOLEZEN

Pod zdravniško oskrbo se nahaja na svojem domu Mr. Jacob Peklay iz 19420 Tyronne Ave. Zahvaljuje se prijateljem za obiske in voščilne karte, ter se priporoča za nadaljne obiske. Želimo mu, da bi čim prej je popolnoma okreval!

VAJE ZA IGRO

"TRIJE VAŠKI SVETNIKI"

Jutri večer ob 7:30 uri se vrši vaja dramskega zbora Anton Verovšek za igro "Trije vaški svetniki", v SDD na Waterloo Rd. Prosi se vse, ki imajo vloge, da se gotovo udeležijo.

NOVI GROBOVI

ANTON ZGAVEC
Po daljši bolezni je v petek popoldne ob 3:40 umrl v Glenville bolnišnici Anton Zgavec, samski, star 61 let. Stanoval je pri družini Frances Leskovec na 16214 Grovewood Ave. Doma je bil iz vasi Osknov na Primorskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 35 leti. Bil je član društva France Prešeren št. 17 SDZ. Tukaj ne zapušta sorodnikov. Pogreb se bo vršil v torek zjutraj ob 9. uri iz Svetkovega pogrebnega zavoda v cerkev Marije Vnebovzete in nato na Calvary pokopališče.

HELENA OGRIN

Po težki operaciji je včeraj zjutraj umrla v Glenville bolnišnici poznana Mrs. Helena Ogrin, rojena Mele, p. d. Vrčeva Lenka, stanujoča na 7005 Hecker Ave. Soprog John je umrl prošlega 17. avgusta. Pokojnica je bila doma od Cerknice, kjer zapušta dve sestrin in več sorodnikov. V Ameriki je bivala 45 let in je bila članica društva sv. Ane št. 4 SDZ. Tukaj zapušta dve hčeri: Mrs. Angela Metlika, ki je preje vodila grobijski trgovino na Sylvie Ave., in Mrs. Helen Rupnik, ki je vodila gostilno na St. Clair Ave., sinove: Rudolpha, Johna in Louisa, pet vnukov, sestro Mrs. Jennie Petrovič in več sorodnikov. Pogreb se bo vršil v sredo zjutraj ob 9:15 uri iz Želetovega pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vile ob 10. uri in nato na Calvary pokopališče.

FRANK SKOLARIS

V petek popoldne je preminil v Geneva Community bolnišnici poznani Frank Skolaris, star 67 let, stanujoč na 81 Water St., Geneva, O. Podlegel je poškodbam, ki jih je dobil pri padcu v tovarni American Fork and Hoe Co., kjer je bil uposlen. V Genevi je stanoval zadnjih 24 let. Žena Agnes mu je umrla lansko leto. Doma je bil iz Vipave, kjer zapušta sestro in več sorodnikov. V Ameriki je bival 39 let in je bil član društva "V boj" št. 53 SNPJ. V Clevelandu zapušta tri hčere: Mrs. Mary Pontoni, Mrs. Edith Hientz, in Mrs. Mollie Hoffert, sina Franka ml., ter 14 vnukov, v New

Ubit v avtomobilski nesreči v Pennsylvaniji

Mrs. Ivanka Glažar, stanujoča na 17833 Dillewood Rd., je prejela telefonično poročilo, da se je v soboto v avtomobilski koliziji smrtno ponesrečil njen brat Jakob Bele, po domače Šurklev, ko se je vračal z dela v East Pittsburghu proti svojemu domu v Exportu, Pa. V isti nesreči sta bili ubiti še dve drugi osebi, pet pa jih je dobilo težke poškodbe in se nahajajo v bolnišnici. Pokojni je bil doma iz Slavine pri Postojni, odkoder je prišel v Ameriko po prvi svetovni vojni; bil je splošno poznan aktiven delavec na društvenem polju ter zapušta ženo in tri otroke. Druge podrobnosti poročamo pozneje.

POROKA

V soboto, 30. novembra se bo sta poročila Mr. Frank Fende, najmlajši sin Mr. in Mrs. John Fende, 1251 E. 167 St., in Miss Elsie Pirnat, hčerka Mr. in Mrs. Louis Pirnat, 14207 Thames Ave. Poroka se bo vršila ob 9:30 uri v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave., poročna slavnost se pa vrši zvečer v Kunčičevi dvorani na Waterloo Rd. Novoporočencema čestitamo in jima želimo vse najboljše v zakonu!

Kdor je človekoljub, daruje
za otroško bolnico v Sloveniji

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
4231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNIN)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in po pošti izven mesta):
For One Year—(Za celo leto) \$7.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year—(Za celo leto) \$3.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year—(Za celo leto) \$9.00
For Half Year—(Za pol leta) 5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

Donald Bell (O.N.A.)

ASPIRACIJE JUŽNE AFRIKE

Pretekli teden je izjavil ameriški delegat v odboru za vprašanje varuštva v organizaciji Zedinjenih narodov, g. Foster Dulles, da je Amerika proti temu, da bi Južno-afriška unija anektirala njej mandatirano ozemlje jugozahodne Afrike. Nobenega dvoma ne more biti o tem, da je bil to hud udarec za maršala Smutsa, ki je pričakoval, da bodo njegove zahteve naletele na odpor le od strani Sovjetske unije in Indije.

Sedaj, ko so Zed. države s svojo ogromno težo nastopile proti tej zahtevi, je skoro gotovo, da bo ista na zasedanju glavne skupščine pogorela — kar bo spravilo maršala Smutsa v jako neprijeten položaj, kajti težko mu bo pojasniti svojim trdoglavim Burom, kako in zakaj je prišlo do tega.

Vedeti je treba, da goje Buri zdaj že skoro skozi dobo ene generacije nado, da jim bo uspelo izgraditi na jugu Afrike veliko carstvo, ki naj bi se raztezalo daleč na sever njihovih sedanjih mej in bi imelo vključevati tudi ozemlja južno - zahodne Afrike.

Kdor ne upošteva te burske težnje, bo komaj mogel razumeti, zakaj se Južno - afriška unija tako poganja za to ozemlje, ki je sicer res ogromnega obsega, a istočasno skoro popolnoma neobljudeno. Dežela je večja kot Texas a ima komaj 270.000 prebivalcev, od katerih je le okrog 30.000 belokožcev.

To dejstvo je samo po sebi težko razumljivo, kajti klimatične razmere so dokaj dobre in Evropejcem ugodne. Prokletstvo, ki je zadelo to deželo, je skoro popolno pomanjkanje vode.

Domače prebivalstvo so črnci roda Herero in Hotentoti. Pred prihodom Nemcev so živeli siromašno, toda dovoljno in se bavili pred vsem z živinorejo. Nemci in njihov tedanji guverner kolonije, oče vojnega zločinca Goeringa, so jih začeli takoj po svojem prihodu izganjati iz vseh rodovitnejših krajev in so jim celo prepovedali rediti živali — v cilju, da pridobe na ta način tam nastanjenim Nemcem poceni delavce.

Tako so bili domačini polagoma izgnani iz vseh rodovitnejših krajev in so postali pravi sužnji svojih novih gospodarjev. Ko je po prvi svetovni vojni Južno - afriška unija prevzela mandat nad tem ozemljem, je vsaj do neke mere izboljšala razmere, v katerih so živeli ti nesrečneži. Njihov položaj je v splošnem celo nekoliko boljši kot oni, črncev, ki živijo v sami Južno - afriški uniji, o kateri bi mogli reči, da je najbolj zaostala dežela na svetu v pogledu ravnanja z domačim prebivalstvom.

V pogledu splošnega napredka pa tudi v mandatiranem ozemlju ni bilo storjenega ničesar. Južno - afriški predstavnik je izjavil tozadevno leta 1930 v društvu narodov v Ženevi, da je vzgoja za črnce prepovedana, ter da je sicer v redu, da postanejo "boljši Herero", a da zahodna kultura ne sme prodreti v njihove vrste.

Ako bi bilo to ozemlje vključeno v Južno - afriško unijo, je nedvomno, da bi črnci izgubili ono malo pridobitev, katere so dobili po prvi svetovni vojni. Kar imajo danes v pogledu živine, ne presega števila 70.000, kar nikakor ni dovolj za 270.000 ljudi, ki se preživljajo skoro izključno od živinoreje. Obenem pa je tudi preveč za one borne pašnike, ki so jim bili prisojeni.

Iz vsega tega sledi, da Buri ne morejo pričakovati, da bi obogateli od tega ozemlja, tudi če bi jim uspelo, da ga dobe v svojo oblast. Toda Buri hočejo še mnogo več kot le puščave, katere golota ne odbija njihove poželjivosti.

V vojni proti Angliji se je bil maršal Smuts boril proti Angležem, ki so zmagali. Toda po vojni so Buri prevladali in so zasedli takorekoč ves južni del afriškega kontinenta. Še zdaj upajo vključiti v ozemlje Južno - afriške unije poleg mandatiranega ozemlja južno - zahodne Afrike tudi angleški protektoriat Bečuanalanda, protektoriat Basuto-Swasi in angleške kolonije južne in severne Rodezije.

Smuts je v svoji mladosti sanjal te imperijalistične sanje. Od takrat naprej pa se je svet močno spremenil. Pokazati se utegne, da današnji svet zavzema čisto drugačno stališče napram stremljenju kolonialnih ljudstev

Jože Lampret:

KJE SO BILI TVOJI SOBRATJE?

Ponatis iz "Naša žena," Ljubljana

Vsa Slovenija je letos na poseben slovesen način prvič v svoji praznovala peto obletnico svojega upora — ustanovitve vse-narodnega gibanja, ki je zlomilo okupatorju tilnik in priborilo skozi dolga stoletja tlačnemu narodu svobodo. V okviru te proslave je bila otvorjena v Ljubljani "Partizanska razstava." V treh velikih zgradbah je lahko slovenski človek doživljal zgodovino osvobodilnega boja svojega naroda. Raz vseh sten, s polic, z miz je stopal pred te slovenski človek — delavec, kmet, izobraženec, partizan-borec, aktivist, zdravnik; vsi poklici so bili zastopani v tem enodušnem splošnem odporu proti nečloveškemu osvajaču. Grafikon so pričali raz sten o žrtvah. Fotografije, trajni dokumenti, so približale gledalcu vso krutost in zverstvo okupatorja in njegovih pomagačev.

Tik za prostorom, ki je prikazoval delo naših partizanskih zdravnikov in bolničarjev, je bila soba, ki bi jo lahko imenovali sobo najpodlejšega izdajstva, prostor, kjer se je po steh, mizah in policah videla kri naših bratov in sester, požgani in upepeljeni domovi, žare s pepelom slovenskega človeka iz Dachaua, Auschwitza. Izpod stekla so se ti rezale v obraz fotografije narodnih zločincev, priznanih in nepriznanih. Na tej razstavi so se vsi razgalili, tudi oni, katerim slovenski narod ne ve imena in priimka. Kakor so bili topli, sončnosvetli vsi razstavniki, tako mračna in temna je bila soba, ki je vsebovala najtemnejšo stran slovenske zgodovine. Saj ni bila to soba, ampak to je bil pljuvalnik z velikim, gnusnim izcedkom presnavljajočega se naroda.

Kako lepo so te gledale iz fotografij svetle, zaračene oči mladih partizanskih zdravnikov, ki so žrtvovali sebe, da bi rešili narod! In koliko jih je bilo! Zaman pa sem takrat iskal po razstavnih prostorih fotografij naših slovenskih partizanskih duhovnikov, ki bi žrtvovali svoja življenja za svoje ovce, za svoje verno slovensko ljudstvo. Begal sem s pogledom po tej razsežni prostornini, iskal z očmi po steh, mizah, policah in mizah dokazov duhovniške vernosti in ljubezni do naroda. Z vseh sten je le samo kričalo: "Najemniki ste in ne dobri pastirji! Niste služabniki božji, ampak služabniki fašističnega pekla, izdajalci nauka o Pravici, Ljubezni in Bratstvu!"

Množica, ki se je kakor v cerkvi nena in s svetim spoštovanjem premikala iz prostora v prostor, od žrtvenika do žrtvenika, me je — duhovnika — očito joče gledala, češ, kje si bil, ko je narod vodil gigantski, nadčloveški boj, kje so bili tvoji duhovniki-sobrati? Slike padlih borcev, kmeta, delavca, izobraženca so me očito joče gledale. Deset-tisoč naših slovenskih žena in mater v izgnanstvu je bila večna obtožba.

Kje so bili vsi oni, ki so v cerkvi in v šoli čestokrat govorili evangeljske besede: "Ljudstvo se mi smili!" Kje so oni, ki so razlagali telesna dela usmiljenja: reševati jetnike, pokopavati mrtvice? Da, mnogi izmed njih so bili tam v onem temnem prostoru, kjer je bila kri, vstise, znaki razdejavanja. Na steh, na mizah pod steklom so bile njihove slike z lastnoročnimi podpisi, s tujim nazivom, kakor n. pr. il capellando di M. V. A. C. (Milizia Volontaria Anticomunistica). Vmes so bile pomešane lastnoročne pisane obdabe z imeni naših slovenskih mož in fantov, ki so morali zaradi teh evadov, napisanih od posvečenih roke, od zid ali v izgnanstvo. Med to nedolžno Abelovo krvjo

je pomešan strah pred pravično kaznijo: videl sem prošnje, naslovljene predstavnikom fašističnega nasilja za orožne liste in orožje, z navedbo: "Nevarno! V teh krajih se ponoči pojavljajo partizani." Na robu akta rešitev: Naj se nakaže proslilo 9 pištol znamke Beretta. Iz te teme so ob belem dnevu, kljub sončni svetlobi, ki je prihajala skozi velika okna, stopali predme razni kaplani Šinkarji, župniki Prauharji, Kerni, Turki, "dobri mitraljezci Hreni," duhovniki-zastrupljeni slovenskega naroda: Erlihi, Natlačeni, Rožmani, Šariči, Štepanci, mrtvi in živi, vsi pa že dejansko obsajeni od naroda — zaradi svojega vele-izdajstva nad narodom.

Zastiram si oči, vrtim se v tej sobi kot v začaranem krogu. Hočem, da ne bi videl, ali kljub temu vidim in čitam: poklon škofa Rožmana njegovim zločinskim zaveznikom proti slovenskemu ljudstvu, škof Rožman iskreno pozdravlja zločinca Rošenerja, ki je stotinam slovenskih talcev podpisal smrtno obsodbo, bosanski škof dr. Sarri na banketu z nemškimi generali v Sarajevu, škof dr. Alojzij Stepinac v avdienci pri poglavniku Paveliču...

Tako bi želel, da bi bila to le samo preteklost, da bi bile to le težke sanje, toda na žalost je to bila in je še danes groba stvarnost. Slovenska protiljudska duhovščina zbira poleg starega gradiva nov material za bodočo razstavo...

Zaman si iskal te protiljudske duhovnike v borbi za svete pravice narodov, zaman si jih iskal v množici delavcev in kmetov ter poštenih izobražencev. Zaman jih iščeš tudi danes pri delu za obnovu porušene domovine, ki je ena izmed največjih zapovedi, ki jo mora izpolnjevati dober državljan, tem bolj pa se pravi kristjan. Naš kmet, delavec, inteligent gradi in ustvarja iz ruševin novi dom. Naši protiljudski duhovniki pa govorijo: "Vojna je končana, a mir še ni sklenjen. Še dalje je treba s sveto cerkvijo moliti. Mir gospodov bodi vedno z nami."

Sami ne verujejo v mir, pa tudi svojim vernikom hočejo omajati vero v trajen mir, ki sloni na volji in delu širokih demokratičnih delovnih množic. Molijo za mir, a s podpiranjem reakcije doma in v svetu sistematično rušijo ta mir in hočejo ponovno prelivanje krvi. Večjejo se z ostanki pokreta, ki mu je načeloval največji zločinec naše zemlje — Draža Mihajlovič.

V Dražinem procesu na smrt obsojeni Glišić je imel zatočišče pri katoliškem župniku v Prekmurju. Kakor nekoč, za časa okupacije, služijo še danes cerkve (Sv. Trije kralji v Slovenskih goricah) za skrivališče osamljenim in razbitim drobcem izdajalskega gibanja. Za skrivališče ukradele zlatnine pa služijo danes samostani (Franciskanski samostan v Zagrebu).

Nekoč so sveta mesta uporabljali za trdnjave, iz katerih so napadali naše borce, danes se oboroženi zatekajo v te svete kraje, da se skrijejo pred pravično ljudsko oblastjo. Kot nekdanj, tako velja tudi danes za te svetovskrunke primere Kristusov izrek: "Pisano je, moja hiša naj bo hiša molitve; vi pa ste iz nje napravili razbojniško jama."

Živo mi je v spominu devet-dnevni, ki so jo opravljali za zmago fašističnega orožja v bivših ljubljanski pokrajini. Pobožnost se je končala z zaključno procesijo. Bosa je stopala takrat duhovščina po estrem karmenjski čudno asistenco — fašistično in telegrafistično vojsko! Toda Bog jih ni uslišal. Za

kaj? Zato, ker so zavrgli božjo zapoved in se držali fašističnega izročila: "Vojna je najvišji etični podvig človeštva."

Danes sicer ti gospodje ne hodijo več bosi, pač pa ustanavljajo novodobno organizacijo "bičarjev" (flagellantes). To organizacijo širijo med našimi najmlajšimi. V ta srednjeveško, nekoč celo od Cerkve same obsojeno organizacijo vključujejo one, o katerih je tolikokrat govoril Kristus: "Pustite otročjem, naj prihajajo k meni in ne branite jim, zakaj takih je božje kraljestvo." Namesto da bi jih objemali in jih blagoslovili, jih sfanatizirajo, da se javno bičajo, da stopajo bosi po trnju, da tako "delajo pokoro ne zase, ampak za starejše." (Primer v Broslavčah v Savinjski dolini).

Takim katehetom naj se zaupa vzgoja mladine? Ne dopustite da bi nam reakcija trgala našo mladino iz rok (Tito)! Ali ni ta mladež dovolj trpela ob času štiriletnega strahotnega klanja, ko je bila nedovoljno hranjena, odtrgana od roditeljskega objema in toplega domačega ognjišča? Ali ni bilo dovolj muck, ko so mlada življenja izginjala v dušegubkah, ali pa množično umirala na posledicah nalezljivih bolezni, ali pa so ležala zaklana ta mlada telesa v zibelkah? Ali niso dovolj velika žrtev sto ti-soči sirot brez roditeljev, brez domače streme, dovoljne obleke in hrane?

To ni bila pokora, ampak vse to so bile le žrtve fašizma, ki se ga mnogi osvajačji evangeljisti podpirali in ga še danes žele podpreti, da vstane in da zopet zavladava.

Kot redeča nit se odvija na razstavi misel medsebojne pomoči, tako v napadanju kakor v obrambi in nesreči. Vseposod najde znake bratstva, enakosti in ljubezni. Zadnji košček kruha si dele kar trije, poslednji cigareto pokade skupaj. Vsa ta dela bolj glasno govorijo o delavnem bratstvu kot vse pridige modernih derživcev, o katerih je govoril Kristus po preroku Izaiji: "To ljudstvo me časti z ustnicami, a njih srce je daleč od mene."

Mnogo govorijo o evangeljskih svetih, poudarjajo posebno ravelovlino uboštvo, sami pa si privajajo žito z njiv agrarnih interesov. Nekoč so na račun obdavevanja širokih množic gradili svinjske hleve v vrednosti sto tisoč dinarjev, danes breznastrno in brez potrebe grade cerkvene stavbe pri cerkvenih po družnicah, kjer se vrši služba božja le nekajkrat v letu. Te tako imenovane prostovoljne prispevke izterjujejo na račun svojega ugleda, ki ga kot duhovniki uživajo med vernimi množicami.

Redkokje in malokdaj pa propagirajo raz lece prostovoljno udarniško delo za obnovo porušeni vasi in požganih domov svojih vernikov. Sirote krajevnih edinic pošiljajo po podporo na sedež krajevnega odbora, sami pa sprejemajo zase obilna darila. Njim velja ocena preroka Miheja: "Sion zidate s krvjo in Jeruzalem s krivico..." Njegovi duhovniki učijo za plačilo. Vsi njegovi prerokovalci vede-jujejo za denar.

Diagrami na stenah kriče o mrtvih tovariših, ki leže še danes razmetani šrom po naši in tuji zemlji. Kolikerm je za časa borbe bil onemogočen pokop v blagoslovljeni zemlji? Pred mano zraste v spomin drobno dekle, ki mi je s ogorčenjem pripovedovalo, da domači gospod župnik ni hotel pokopati staršev in bratov, ki so bili od okupatorja ustreljeni, češ, to so banditje. Ta gospod je gotovo izpolnil s tem eno izmed telesnih del usmiljenja: Pokopavati mrtlice. Bilo je to v letu 1943. In danes? Neki sem čital sledeče:

"Ob priliki prekopa padlega partizanskega borca je župnik prepovedal nositi krsto v cerkev. Ni hotel blagosloviti krste in je rekel, da za partizane ne

more in ne bo bral svete maše."

Z okorno roko in sveto jezo je zapisala ta zločinski dej in bogokletne besede božjega namestnika na kos papirja žena-kmetica, morda prav mati po smrti iz cerkve izobčenega partizana. Ako ni bil deležen zakramentalnega blagoslova, je bil deležen tvoje-ga kropila vročih solza, o mati!

Brskam po svoji beležnici in čitam: "Ljudje molite, sedaj satan gospoduje svetu." Te besede je izgovoril v cerkvi katoliški duhovnik. Strašna kleveta. Sedaj vlada ljudstvo. Ljudska oblast je po teh besedah gospodovanje satanovo. Ta trditev ni nova. Najdeš jo v milejši obliki v okrožnicah p. Leona XIII.; rečimo oni, ki govorijo o izvoru oblasti.

Vešala, požig, umor, spremljevalci fašizma — protiljudskega režima, to naj bi bili znaki božje

oblasti. Svoboda, obnova in novo življenje pa naj bi bili po izvajanjih tega duhovnika sestavni del satanovega kraljestva. Ali ni to preračunava zamenjava idej in pojmov? Zavestno in zlonamerno ustvariti v resnici kraljestvo satanovo z božjim predznakom.

Polno težkih misli, spominov, vizij ter poln gneva sem naglo zapuščal razstavne prostore. Zaklical bi vsem tem duhovnikom-farizejem Stefanove besede: "Trdovratni in neobrezani na srih in ušesih, vi se vedno upirate svetemu Duhu; kakor vaši očetje, tako tudi vi! Kateri izmed prerokov niso preganjali vaši očetje? Celo morili so tiste, kateri so napovedovali prihod pravičnega; in tega ste zdaj izdali in umorili, vi, ki ste sprejeli postavo po uredbi angelov in se je niste držali. (APD 7, 51—53).

UREDNIKOVA POŠTA

Koncert in spevoigra

"Čevljar in vrag" na Zahvalni dan

Cleveland, O. — Bilo je zapisano in naznanjeno že večkrat, da bo pevski zbor "Zarja", kot že mnoga leta redno, tako tudi letos imel svojo prireditev na Zahvalni dan 28. novembra. Uprizoril bo lep in obširen koncertni program poln raznih narodnih, delavskih in pomembnih partizanskih pesmi. Za nameček nam bo podal še opereto, ali spevoigro "Čevljar in vrag". Vse to nam poda ta edini delavski zbor ob priliki proslave 30. letnice svojega obstoja.

Dobro premislimo koliko je že ta napredni zbor za clevelandsko naselbino na splošno storil v 30 letih svojega obstoja. Koliko je storil za naše slovenske narodne, in delavske domove! Koliko za naša različna društva in organizacije, posebno ob njih proslavah 10, 15, 25, 30 ali 40-letnic. Koliko je že storil ta energičen in vztrajen pevski zbor za našo Slovensko narodno podporno jednoto. Koliko za prejšnje podporne organizacije SSPZ, za Jugoslovansko republikansko združenje, (katero se je komaj sedaj uresničilo v naši stari domovini! Torej, takratni trud in delo ni bilo zaastonj!) Koliko je zbor pomagal naši trpeči domovini, koliko priložil za otroško bolnišnico v Sloveniji! Pa tudi koliko za naše kulturne ustanove, kot čitalnice, dramska društva in druge takšne ustanove v zadnjih 30. letih. Kje vse ni bil ta delavski zbor "Zarja" uporabljen za eno ali pa drugo narodno predno idejo! Povsod se je zbor odzval in pripomogel po svoji moči.

Torej vsak količnik zaveden Slovenec v naši clevelandski naselbini naj premisli ta dejstva. Prišel bo do zaključka, kaj je njegova dolžnost napraviti temu pevskemu zboru, ob proslavi njegove 30-letnice. Dolžnost nas vseh je, da se prav gotovo podamo v Slovenski narodni dom na St. Clair Ave. na Zahvalni dan 28. novembra na to proslavo. Z svojo udeležbo boste dokazali, da cenite požrtvovalno delo zbora.

Kot vedno bo zbor uporabil čisti preostanek v plemenite namene, v dobrodelne namene, kot za otroško bolnico, in za pomoč stavarjem.

Nekajpa si seveda mora zadržati za najemnom svojih prostorov in tudi za stroške, ki so zvezani z delom.

Torej še enkrat prijatelji in simpatičarji pevskega zbora "Zarja" udeležite se proslave 30-letnega jubileja! Pričetek bo točno ob 4:30 popoldne. Vstopnina znaša v predprodaji 85c, pri blagajni pa \$1, davek vključen. Postrežba v vseh oziirih bo izvrstna!

Anton Jankovich.

Bazar Progresivnih Slovencev

Cleveland, O. — Imamo samo še nekoliko tednov časa do naše razstave in še vedno ni kaj posebnega dela izpostavljenega. Upam, da se bodo članice požurile malo bolj v tem kratkem času. Sicer sem slišala, da nekateri članice kar na tiho šivajo in nas mislijo presenetiti, ko bodo vse skupaj prinesle.

Te dneve sem se ustavila pri naši tajnici, ki mi je pojasnila, da ima vsa hišo v neredu kar vedno šiva. Od zadnje seje je naredila veliko dela. Obenem mi je naročila, naj napišem nekaj glede naše razstave, toda pripomnila je, naj nič o njej ne pišem, kot sem to zadnjič. To mojo napako popravim in povem tako: ako bi vsaka naša članica vsaj delno naredila in se potrudila kot Mary, potem bi bil naš bazar 7. in 8. decembra sijajen uspeh!

Letna seja našega krožka št. 1 se bo vršila v nedeljo popoldne 1. decembra. Kot običajno nas tudi letos pride obiskat sv. Miklavž.

Sklep zadnje seje je bil, da vsaka članica prinese malo darilce za izmenjavo, v vrednosti do enega dolarja. Seja se prične točno ob pol dveh, tako, da bomo imele več časa za našo letno zabavo. Prihodnji teden bo tajnica sklicala sestanek veselice, nega in šivalnega odbora. Ze sedaj vas opozarjam, da se iste gotovo udeležite, ker na zadnji seji je bila slaba udeležba.

Theresa Gorjanc.

O slovenskem duhovniku Rev. Virgilu Ščeku

Cleveland, O. — Pretekli teden smo čitali v "Enakopravnosti" pismo slovenskega duhovnika Ščka, ki je bilo naslovljeno na tržaškega nadškofa Santina. Ker sem duhovnika Ščka še kot mlado dekle osebnostno poznala, me je to pismo še toliko bolj zanimalo.

Spominjam se ga, ko je bil pri mojem stricu nekaj časa na hrani in po vsakem kosilu sta s stricem debatirala. Seveda sem takrat mislila, da se možaka pošteno, pričkat, dokler mi ni teta pojasnila, da je to kar gorvita "politika".

Tudi se spominjam, ko je enkrat po debati z stricom odšel, nakar je stric rekel svoji ženi: "Ta človek ni bil ustvarjen za duhovnika".

Šček si sicer ni sam izbral ta stan, izšolal se je za duhovnika na željo svojih staršev. Če se ne motim, je bil po prvi svetovni vojni izvoljen na Krasu za poslanca (bil je skupaj z Dr. Wilfanom, Dr. Podgornikom, Lovrenčičem in Srebrničem na volitvah leta 1921 za rimski parlament. Op. ured.)

Vem, da je bil vnet primorski Slovenec in kot takšen zaso-vražen pri italijanskih obla-

(Nadaljevanje na 3. strani)

FRANCE BEVK:

MED DVEMA VOJNAMA

ČRTICE IN NOVELE

(Nadaljevanje)

"Kaj ti je, Anica?"
"Tako težko mi je pri srcu."
"Saj to ni nič — ako grem ..."
"Ali sem mar jaz prvi?"
"Jecjal je kot dete, oko se mu je ovlažilo."

"Tako pusto bo pri nas ... brez tebe ... Najraje bi šla za teboj ... Dom se mi ne bo zdel več dom ..."

Nikoli si nista izkazovala neznosti, ne si odkrivala čustev. Zdal bi bil Peter sestro najraje, ki objel in jo divje privil nase. Toda bal se je, da bi ga to zadržalo doma. Podil jo je od sebe.

"Anica, kakšna pa si nocoj?"
"Mu je karajoče pel glas. "Saj ti bom pisal ... pogosto ... že jutri ... Pojdi spat! Pojdi, no, Anica!"

Odšla je vsa majhna, opotekajoča se. Peter je gledal za njo: prav tako je bila njegova mati. Na poti se je še dvakrat ozrla, nato je izginila. Peter je ostal sam.

Glava mu je ležala med ramena, telo mu je bilo neznansko težko. Sedel je na kamen ob poti, roke so mu visele med kolena. Oči so mu begale po obronkih. Vrt, njive, gozd — vse je bilo do tistega dne njegovo. V toplih in ledenih kapljicah so mu sladki in grenki spomini na to zemljo kapljali v srce. Bila je trda, uboga, v noči tako mračna, a vendar ... Trepetajoče se je dvignil ...

Iz prsi se mu je iztrgal vrisk in mu zaglušil notranjost. Stopil je na klanec in hodil naglo, kakor da beži pred nečim neznanim. Ni maral več misliti ne čustvovati ... Zasišal je neke glasove, zagledal neke sence in postal. Milčniki, ki se vračajo s patrolje? Fantje, ki gredo z vasovanja? Roka mu je nehote segla v žep. Tedaj bi mu bilo vsako srečanje neljubo ... Počasi se je iz klanca prišel na pusto, mrzlo senošet. Noge so mu spodsavale, zadel je ob grive in parobke, lovil se je z rokami, že je bil med mešani.

Ni iskal poti. Šlo je navzdol, navzdol. Dosegel je gozdič, nato grapo. V grapi je ležal plaz, po sredi se je risala gladka rinka, po kateri so vlačili drva. Stopil je k nizki smreki, ulomil nekaj vej in sedel nanje. Tako se je vozil, ko je bil še deček. Šlo je naglo, na kancu poti je sedel na hlobo.

Kraj je bil samotni. Na levo

se je širil gozd, a na desno gmajna, pod njim je zijala temna, grozeča grapa. Klanec je vodil na dve strani, v vas in v sotesko, ki se je zdelala kakor vsekana v osrčje gore. Ako pohiti, bo ob zori na vrhu hriba. A nato?

Bolj kot je razmišljal, večja teža mu je ležala na plečih in mu kot s svinčeno obteževala noge. Neka črna misel, ki ga je že mučila tisti večer, se mu je znova dvignila iz globine duše. Ni ga več navdajala s srdom, prebujala mu je povsem drugačne občutke. Bil je trezen, a prav te treznosti ga je bilo skoraj strah.

Izza oblakov je posijal mesec. Klanec, ki je vodil proti vasi, je bil svetel, le gmajna je bila temna. Vetr je bučal v vrbovih dreves, veje so se teple med seboj.

Dolgo se ni mogel odločiti. Slednjič se je dvignil in odločno stopil na klanec. Korakov ni nameril čez gmajno proti soteski, hodil je v drsk proti vasi.

Florjanova hiša se je kopala v mesečini. Pred njo je stala visoka češplja z metlastimi vejami. Njena senca se je zibala na pročelju hiše in jo pošastno ometavala. Ob plotu je tenek curek vode pel v korito.

Peter se je bil oslonil na deblo češplje, roke je tiščal v žepih. Od mraza, od izčrpanosti, od razburjenja so mu šklepetali zobje. Nekaj časa je kot začaran gledal v temna okna izbe. Po kaj je prišel, zakaj ni šel svojo pot? Ne želja po maščevanju, neka druga sila ga je gnala v to smer. Morda je hotel razpršiti vse dvome in sumničenja, ki so ga mučila in ki jih je zaman odganjal. Ako ni res, si bosta segla v roko, a če je resnica — mu bo pljunil v obraz. Samo to. Toda zdaj se ni upal premakniti in stopiti do vrat.

V kamri je zavekal otrok. Ogledala se je zibka, ki je stekala na grčevem podu, ženski glas je godrnjal. Za edinim oknom, ki ga je zastiralo rdečkasto, prosojno zagrinjalo, se je zasvetila luč. V jok otroka in v godrnjanje ženske se je vmešal moški glas.

Peter je dvignil glavo in potegnil roke iz žepa. Florjanov glas mu je ko krik udaril v ušesa, v hipu ga je minila plašnost. Stopil je do okna, roka mu je nestrpnost udarila na šipe. Za zastorom je vse utihnilo.

še zibka je onemela in otrok. Zdelo se je, da je smrtna groza legla med stene. Skozi šumenje vetra in curenje vode je bilo slišati ščekanje psa z drugega konca vasi.

Čez nekaj trenutkov je zavrkutala postelja, neka senca je stopila k oknu. Bil je Florjan.

"Kdo je?" je vprašal; glas se mu je zatikal v grlu.

"Peter."

"Kaj mi hočeš?"

"Govoriti moram s teboj."

V kamri je nastalo šepetanje, kakor da se mož in žena posvetujeta. Peter se je med tem prihlul okoli vogala in obstal pred hišnimi vrati. Florjan je prišel z lučjo v izbo, in nataknil šlebedre, drsal z omahujočimi koraki v vežo in odklenil vrata.

"Stopi ven za trenutek!" je rekel Peter z ubitim glasom.

"V mraz?" se je Florjan zavzel; svetilka se mu je tresla v roki, a oči so mu begale. "Ako imaš kaj, stopi ti v hišo!"

Umaknil se je, da je Peter pred njim šel v izbo. Nato je postavil luč na mizo, in z vzdihom sedel na klopi. Peter je stal, trenutek je sedel k peči. Bil je mračen, desnice ni potegnil iz žepa.

Molčala sta. Maček na peči se je predramil, se pretegnil in zazehal, povohal Petrovo glavo, nato znova legel na tace. Florjan je bil ves prebleščen v obraz, kakor voščen, pogled mu je bil odsoten. Ko se je veter zagnal v šipe, se je ves zdrnil od plašnosti.

"Kaj te je prignalo ob tej uri?" je slednjič vprašal s spreminjenim glasom.

Peter ga je zmedeno pogledal. V tistem hipu mu je bilo žal, da je stopil v izbo. Izrekel je prvo besedo, ki mu je prišla na jezik.

"Očetu si posodil denar?"

"Tebi sem ga posodil", je rekel Florjan in se poizkusil nasmešniti, a se mu ni posrečilo. "Tebi, saj je tvoja hiša ..."

"Meni ga nisi posodil, jaz ti ga tudi ne bom vračal", je rekel Peter s tresočim glasom, a trdo. "Nocoj grem čez mejo."

Florjan se je naglo vzravnil, na obraz mu je leglo nekaj rdečice. Strmel je nekaj trenutkov. Izraz začudenja, tihega zadovoljstva in nečesa mračnega obenem mu je legel na obraz. Prsti so mu zabobnali po mizi.

"Da pojdeš? Poslal mi boš denar, ki ga bom kmalu potreboval. Oče ga bo le težko spravil skupaj ..."

Peter se je zganil; hotel je potegniti roko iz žepa, a mu je obležala na mrzlem jeklu. Florjan je opazil, kako so ga njegove oči skozi in skozi predirale.

"Tako hitro boš potreboval denar? Ali boš mar zidal?"

"Da. Prezidaval bom."

Počasi, tiho kot mačka se je Peter dvignil in se prestopil za tri korake. Obstal je sredi izbe. Skoraj bi se bil zakrohotal, a mu je čustvo, ki se mu je bilo porodilo že v ječi, kot v omotici prešinilo telo. Glava mu je bila ko pijana.

"Prezidaval boš? Za štacurino?"

Florjan ni mogel tajiti, a mu je vzelo besedo, le prikimal je.

"Boljše je jesti žgance, kot se prodati tujcu ..."

Mrs. Antoinette Kennick, 6219 Glass Ave., je dobila pismo od svojega brata, ki je sodnik okrajnega sodišča v Jesenicah. Pismo je značilno, ker opisuje kako slovenski intelektualci gledajo na novo Jugoslavijo. Pri našamaj ga spodaj v skrajšani obliki (izpustili smo osebne zadeve), v prepričanju, da bo naša čitatelje zanimalo.

"Draga Tončka! — Imam ravno dopust, zato Ti pišem iz Ljubljane, kjer imam za enkrat še družino. Že leto dni nisem bil za več dni doma, le o Božiču in Veliki noči po en dan.

Kakor že veš, sem sedaj sodnik na Jesenicah. Pred tem sem bil pri nabavljalnem zavodu Slovenije in tudi v Vojvodini, ka-

Nato je s plašnim pogledom zastrel v Petra, ki je bil stopil do kamre, se okrenil in blede znova obstal sredi izbe.

"Ali mar nisi vedel, da sem jaz nameraval isto?"

"Vedel", je dejal Florjan, ki se je razburil in zamahnil z rokami, kakor da nekaj nevšečnega podi od sebe. Rahel blesk srda mu je zasijal v očeh. "Vedel", je ponovil, "toda tebi nisem škodoval. Po vsem tem ... bi vendar ne dobil dovoljenja ... Ali naj bi mar čakal, da me kdo prehitijo?"

"Kdo?" mu je Peter ostro segel v besedo.

(Dalje prihodnjijo)

Kdor je človekoljub, daruje za otroško bolnico v Sloveniji

UREDNIKOVA POŠTA

(Nadaljevanje z 2. strani)

stih. Bil je dober politik in tudi veliki šaljivec; kogar koli je srečal, ga je vedno pozdravil z šaljivimi besedami. Tudi nobena zabava, ali pa svadba se ni vršila brez njega.

Če bi bili vsi duhovniki podobni duhovniku Ščeku, bi bilo v naši rojstni domovini na tisoče nedolžnih žrtve ohranjenih. Theresa Gorjanc.

O stavki premogarjev

Cleveland, O. — Namenil sem se, da napišem nekoliko besed za javnost o stavki premogarjev, ki se je začela v sredo o polnoči. Kot stari premogar imam dostikušenj o položaju premogarjev, saj sem sam sam gal 30 let za premogarske barone. Izkusil sem tudi "dobrote" kompanijskih baričev, ki smo jih bili deležni pod kompanijsko strahovladno. Sedaj so se rudarji organizirali. Imajo močno organizacijo, toda ta je premogarskim baronom trn v peti. Zato tako vpije kapitalistično časopisje čez premogarje in piše, da je treba vladi poseči v situacijo. Z zajetjem premogovnikov hočejo prisiliti premogarje, da bi se vdali in dalje kopal premog.

Ni še mesec dni, ko smo imeli pomanjkanje mesa. Takrat je kapitalistično časopisje bilo tiho. Niti enega članka ni bilo, da bi morala vlada poseči v položaj in da bi morala zaseči mesno industrijo. Tega bi se moral ameriški narod zapomniti, toda na žalost, ameriški narod prehitro pozablja in verjame kapitalističnemu tisku.

Dokler bo masa delavcev hodila v temi, toliko časa ni treba misliti, da se bo delavcem obrnilo na boljše. Nisem za stavke premogarjev, ker vem da bodo samo premogarji in njegova družina prizadeti. Če bi vlada bila za delavce, bi morala pripoznati priboljšek, ki delavcem v tej draginji vsekakor gre. Vem sam najboljši kako je delati pod zemljo. Če bi premogarji imeli \$3 na uro ne bi bilo preveč, ne pa \$1.25, ki jih ima vsak pometac v tovarni.

Tony Bojane.

moljubnosti in izgubljenih položaj. Večina naše družine je vseeno na pravi poti — Marija, Mite, Anči in tudi moja družina. Upam, da tudi Ti ne spadaš v oni tabor, ki počasi a sigurno propada. Smilijo se mi štefki otroci, ona in Pavle pa nič. Kar sta hotela, to imasta. Želela sta smrt vsem zavednim Slovincem, ki so se resnično in z golo pestjo borili proti fašizmu in njegovim hlapcem, med katere spadata — žalibog, tudi ona dva. Ne gojim v srcu mrznje do njih, le ugotavljam dejstva. Sicer pa se boš o vsemu še sama pripravila: ravno sedaj je v teku proces proti Rupniku, Rožmanu, itd., ki vse do pičice to potrjuje. Tudi Mihajlovičev proces je moral zadnjemu slepcu odpreti oči. Vendar ti ljudje so ostali kot slepci. Njih navidezna verska gorečnost in verska mrznja in pokvarjenost je tolikšna, da presega vse meje.

"Ko je Italija kapitulirala, se je oglašil Lojze pri meni v Ljubljani. Prosil sem ga in mu dopovedal naj ne gre v domobranec, ker je bil pred tem nekaj dni pri partizanih, odkoder je dezertiral, ga pregovarjal, toda vse zastoj. Bil je tudi pri Pavlihi in Štefki, ta dva sta ga opravičevala, češ, da mora storiti svojo "oficijsko" dolžnost. Odsel je v Novo mesto v domobranec. In danes? Škoda fanta, rad sem ga imel, pa si je sam izkopal grob. Krivi so pa drugi, ker je bil sam in premlad, da bi mogel vse prav premisliti. Nesreča je, da smo bili pri nas napačno vzgojeni, v klerikalni miselnosti, to je v pokvarjeni miselnosti. Tudi jaz se tega dolgo nisem zavedal, vendar sem prišel v pravem času k sebi, sicer bi danes tudi delil kruh z vsemi nesrečniki, med katere spadata tudi Štefi in Pavle.

"Spoznal sem pravo pot že zdavnaj pred vojno, lahko rečem že 1936—1937 leta in od takrat sem zasvožil vse tisto, kar se je v tej bratovski vojni pokazalo kot najbolj ostudno. Boli me, da so tudi v naši družini takšni in sem obenem vesel, da sem se rešil tega objema.

"Žal mi je, da se toliko mučiš in vse dolarje porabiš, da kupuješ in pošiljaš. Preglej še enkrat pisma, ki si jih po osvoboditvi sprejela. Ali je v enem samem lepa beseda za današnjo Jugoslavijo, za Tita, za vse nas, ki smo ostali zvesti državljanji? Ne! Samo jamranje in prošenje ter opisovanje pomanjkanja. Res se ni takega življenja kot se obeta, vendar ni nobeden lačen, ne strgan. Trenutno je še pomanjkanje denarja in cene še niso vse normalizirane, toda z vsakim dnem je boljše. Povej resnico, ker te so ljudje zunaj željni! Tako je Tončka. Tudi jaz imam otroke pa še zavedam, da je minilo šele eno leto, odkar smo zopet svoj gospodar in da je prej štiri leta bilo samo uničevanje in morija. Naša država je že storila velike korake in gotovo v obnovi in drugem pogledu pravi drugim državam. Kar danes še ni, bo jutri in je treba potrpeti. V družini je boljše, kot pa se prodati tujcu in iti k njemu v službo. To je danes pravilo za našo republiko, ki jo vodijo ljudje iz ljudstva, zaradi ljudstva in za ljudstvo.

"Ko mi boš pisala, mi lahko malo opišeš svoje nazore, informacije in mnenje o nas Jugoslovanih v domovini. Malo pa tudi Ti poduči, če Ti kdo kaj zlonamernega in neresničnega piše. Sem moč pravice, ker je to moj poklic in bi rad, da bi tudi Ti bila na čistem in pri sluhnila duhu časa in poletu najmlajših a številnih svobodoljubnih narodov našega predela Evrope in sveta. Ne morem pisati drugače, ker čutim prvič, da je pri nas prava politika, da je res ljudstvo gospodar, a ne izmečki narodov.

Karel.

Društveni koledar

27. novembra, sredo. — Društvo "Hirska vila" št. 173 ABZ. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

28. novembra (Zahvalni dan), četrtek—Pevski zbor "Zarja". Koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

30. novembra, sobota. — Društvo "Jutranja zvezda" št. 137 ABZ obhaja 25-letnico s plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

1. decembra, nedelja. — Združeni bratje SNPJ — ples v zgornji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

7. decembra, sobota — Croatian Pioneers CFU. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

8. decembra, nedelja. — Proslave Slovenke krožek št. 1 ples v zgornji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

14. decembra, sobota. — Društvo "Comrades" št. 566. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.

15. decembra, nedelja. — St. Joseph Cadets — Ples v zgornji dvorani Slov. delavskega doma na Waterloo Rd.

15. decembra, nedelja. — Prireditelj podružnice št. 48 SANS v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. v korist stare domovine.

22. decembra, nedelja. — Slov. Šola SND: Božičnica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

22. decembra, nedelja. — Ples

v pomoč stari domovini v dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

25. decembra, sredo. — Socialistični klub — ples v zgornji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Road.

28. decembra, sobota. — Macca-bees Red Jackets Team. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.

29. decembra, nedelja. — Klub slovenskih žena—ples v zgornji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

31. decembra, torek. — Silvestrov ples pevskega zbora "Jadrani" v obeh dvoranah Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

31. decembra, torek. — Slovenski narodni dom in Klub društev SND. Silvestrov večer v obeh dvoranah SND.

31. decembra, torek. — Silvestrov večer, priredi Slovenski dom na Holmes Ave.

1947

4. januarja, sobota. — Društvo Napredne Slovenke št. 137 SNPJ Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

11. januarja, sobota. — Glasbenata Matica" Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

18. januarja, sobota. — Društvo sv. Vida št. 25 KSKJ. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

25. januarja, sobota. — Društvo "Clairwoods" št. 40 SDZ Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:

ENdicott 0718

The EMBASSY Bar

300 W. Center St., Anaheim, Calif.

In the Heart of the Orange-Raising Country
28 Miles From Los Angeles on Route 101

Cocktails — Beer — Liquors
Food

ALL FRIENDS AND VISITORS
CORDIALLY INVITED

Owned and Operated by:

Bill Sitter and Chas. Lusin,
Former Clevelanders

DRUGA IZDAJA

ENGLISH-SLOVENE DICTIONARY

(Angleško-slovenski besednjak)

Naročite pri:

ENAKOPRAVNOSTI

6231 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

CENA \$5.00

Christmas Seals

... Your Protection
Against Tuberculosis

Sodnijski proces proti slovenskim izdajalcem

(Nadaljevanje)

Pri razpravi se je oglašil kranjski dekan monsignor Skrbec. Razvijal je svojo priljubljeno misel o katoliški srednje-evropski državi. "V Jugoslaviji smo bili v stalni borbi s pravoslavjem in smo vedno bolj ležli pod vpliv Sovjetske zveze," se je izrazil. "Zato nimamo v Jugoslaviji ničesar iskati. Kdor je katoličan, bo iskal katoliške narode, sicer je največji izdajalec in materialist. Zato je najbolje, da se duhovščina zavzame za katoliški blok srednje-evropskih držav, v katerega bi prišla Avstrija, Bavarska, del Italije (Trst in Primorje), Slovenija in eventuelno Madžarska." Hrvat- ska ne, kljub temu, da je katoliška, Hrvati so monsignoru Skrbcu antipatični. Osebo ni bil za monarhijo, "ker imamo že primerno katoliško dinastijo Habsburžanov."

Oglasil se je tudi škof Rožman, ki je z obžalovanjem ugotovil, da je 70% Ljubljane za OP in da vsi ti ljudje pričakujejo Tita. Glede odnosov od Angležev je dejal, da so med njimi ljudje, ki pričakujejo od Angležev odrešenje. "Ne pričakujemo od tam ničesar, ne pozabimo, da so Angleži prostozidarji, da je angleški kralj predsednik prostozidarske lože in da so Angleži protestanti. Isto velja za Amerikance."

Ustanovitev "Srednje-evropske katoliške države" je bil načrt tudi Winston Churchill, ki je na vsak način zahteval, da se "druga fronta" prične z invazijo skozi "Ljubljansko odprtino." To je preprečil pokojni Roosevelt. Angležev in Amerikancev so pričakovali v Ljubljani tudi drugi voditelji domobrancev, ki so do zadnjega sanjali in verjeli v "katoliško državo" in ločitev od Jugoslavije. Z vsem tem je povezano tudi vprašanje Trsta, politi anglo-ameriških letal nad Slovenijo, propaganda proti Jugoslaviji in citateli naj citajo najnovejšo izdajo Adamičevega T & T in skrbno prečitajo vso vsebino.

Predsednik sodišča je nato prečital originalno pismo škofa Rožmana uredniku Javorniku, v katerem pravi:

"Na Vaše pismo z dne 6. t. m. izjavljam, da nimam nobenega pomisleka, da se besede generala Ruggero objavijo v obliki, kakor jo navajate. Bilo pa je tako: Jeseni 1942 (zdi se mi, da začetkom novembra ali ob koncu oktobra) se je prišel predstaviti general Ruggero, komandant divizije Cravatte Rosse (alpskih

lovcev), ki je prišla tedaj v Ljubljano. Pripovedoval je, kako so preganjali partizane po vsem Balkanu od Albanije čez Crno goro, Hercegovino, Dalmacijo in Bosno in da so v tem boju zelo izvežbani. Na to sem pripomnil: 'No, potem boste pač tu- di v naši pokrajini pokazali k- nec s partizanstvom.' Odgovoril je: 'ne, ne bomo!' Na moje začudenje je nadaljeval: 'Moji vojaki ne morejo iti zdaj na zimo v gozdove. Vsak ima samo eno odejo s seboj in s tem ne more na prostem prenočevati. Sicer se pa partizanov po gozdovih sploh ne da uničiti.' Nato sem mu rekel: 'Pričakoval sem, da boste s pomočjo MVAC vendarle vzpostavili popolno varnost v pokrajini.' A on: 'Povedal Vam bom odkrito, kaj jaz mislim o MVAC. Nisem Slovenec, a tako gledam na Slovence in njihov boj. MVAC nam Italijanom mnogo pomaga (imel sem vtis, da misli reči: 'Nas Italijane štiti a med vami Slovenci ustvarja takšno sovraštvo, da ga 50 let ne boste mogli popraviti'). Izjava se mi zdi za nas tako porazna kakor za Italijane. Boste pač morali presoditi, v kolikor jo morete uporabiti. Pozdrav in blagoslov—Gregorij Rožman."

Na razpravi dne 27. avgusta so bile citane izjave priči proti Roesenerju. Nemške čete, podrejene Roesenerju, so postopale najstrašnejše napram slovenskemu ljudstvu, strahovito mučile nedolžne ljudi in jih pobijale. V Poljčanah so zaprli Ludvika Sagadina, njegovo ženo Marijo in dr. Milana Lavicega, zdravnika v partizanski bolnici v Srečah. Privezali so jih z žico na vrata, jim usta zamašili s slamo, da ne bi kričali, prinesli v hišo še nekaj slame ter hišo zažgali. Živi so zgoreli. Roesner je tudi dal povelje za uničenje Zlatega polja in Brezovice.

Iz zapisnikov državne komisije za ugotovitev vojnih zločinov okupatorjev in domačih pomagačev so bile prečitane dolge, dokumentirane izjave, ki neizpodbitno povezujejo škofa Rožmana, Rupnika, Vizjaka in Roesnerja z zločini, ki so bili izvršeni nad slovenskimi prebivalci. Rožman je bil ves čas duhovni vodja domačih izdajalcev, ki je podpiral in izpodbujal njihovo borbo proti ljudstvu in odobral vse njihove zločine. In pri aretacijah nedolžnih ljudi so po njegovem nalogu sodelovali tudi nekateri duhovniki.

V škofijskem dvorcu so organizirali in opremili skupino mo-

organizacijo "črne roke," ki so lovili terence in jih "trebili." Za njihove eksperimente je služila cerkev Sreca Jezusovega v Ljubljani. Dne 16. julija 1944 je škof Rožman sklical v Ljubljani duhovniško konferenco, kjer so zbrani duhovniki pod njegovim vodstvom sestavili spomenico, v kateri izrekajo lojalnost nemškemu okupatorju ter pozivajo vse Slovence v borbo proti osvobodilnemu gibanju.

(Nadaljevanje sledi)

Novice iz stare domovine

ODKUP KORUZE V VOJVODINI

V vsej vojvodini se je pričel odkup letošnje koruze. Pridelovalci ne bodo oddajali svojih presežkov odkupnim postajam "Zitoprometa", temveč bodo z njimi sklepali pogodbe o odkupu. Kljub temu bodo dobivali predujem v denarju, ki bo znašal 65 odstotkov vrednosti prijavljenih presežkov. Kot pri odkupu belih žitaric, se bo izvršilo plačevanje s čekovnimi nakaznicami. Po določeni ceni 235 din za metrski stot se bo odkupovala samo koruza, ki vsebuje do 22 odst. vlage, a poleg tega mora biti zdrava in rešetana.

REGULACIJA REKE TRNAVA V MEDJIMURJU

Na pobudo Ljudske fronte regulira ljudstvo okraja Čakove reko Trnavo, ki je vsako leto poplavlja precej plodne zemlje, ovirala promet in postajala leglo komarjev in kužnih bolezni. Korito reke bo treba regulirati v dolžini 35 km ter zgraditi nasipe na obeh straneh v dolžini dva in pol km. Mnogo ovinkov bodo presekali s krajšimi koriti. Ljudstvo je na podlagi izkušenj, ki jih ima iz gradnje industrijske proge Ladanje - Sečlje, pričela s kolektivnim delom. Delo je organizirano po okrajih, ki pošiljajo na delo skupine po 150 delavcev. Do sedaj so očistili korito v dolžini en km. Dvignili so obalo in izkopali nekaj korit. Tudi dno bodo poglobili.

NOVA DRŽAVNA PODJETJA V SLOVENIJI

Na podlagi splošnega zakona o državnih gospodarskih podjetjih je vlada Ljudske re-

Proda se

2-komadni set za družabno sobo; davenport in stol, modre barve in predvojne izdelke, ter električni čistilec za preproge, Eureka izdelka. Pokličite EX 0511.

Dve odrasli osebi

srednjih let, brez otrok, želita dobiti v najem stanovanje s 3 ali 4 sobami, med E. 55 in E. 76 St., ali pa v collinwoodski naselbini. Naslov se naj pusti v uradu "Enakopravnosti."

Slovenski veteran

želi dobiti takoj v najem stanovanje s 3, 4 ali 5 sobami. Sporočite na V. Udovich, 9903 Yale Ave.

WATERLOO HI-SPEED SERVICE
Moderna naprava za mazanje avto-
tov; umijemo in čistimo avte, izvr-
šimo razna popravila, itd.
Frank J. Fortuna in
Johnny Vadal, last.
E. 152nd St. in Waterloo Road

Vas muči glavobol?

Nabavite si najboljše tablete proti glavobolu v naši lekarni.

Cena 50 centov

Mandel Drug Co.
LODI MANDEL PH. C.
Slovenska lekarna
15702 Waterloo Rd.
IV. 9611

Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30
dopoludne do 10 zvečer.
Zaprta ves dan ob sredah.

★ ★ ★ ★ ★

BUY YOUR
**EXTRA
SAVINGS
BONDS
NOW**

SECURITY

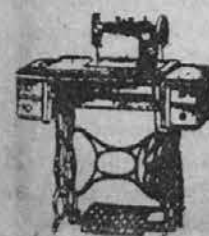
PROTECT YOUR FUTURE

publike Slovenije na predlog ministrstva za industrijo in rudarstvo izdala tri nadaljne odločbe o ustanovitvi državnih industrijskih podjetij.

"Litostroj"

S prvo odločbo se ustanovi državno industrijsko podjetje Slovenije "Litostroj", livarna in tovarna strojev v Ljubljani. Namen tega podjetja je izdelovanje lažjih in srednjetežkih strojev za potrebe industrije in obrti ter popravila industrijskih strojev. Podjetju se daje v upravo državno premoženje, obstoječe iz naslednjih podjetij ter vsega njihovega nepremičnega in premičnega imetja: 1. "Sekoteks", tekstilna industrija d. z. o. z., Ljubljana, Gutsmanova 30; Z. I. Globočnik, tovarna žic in žičnikov, Ljubljana, Metelkova 15; Tovarna strojev in vodnih turbin, Škofja Loka, Ernest Eylert, tovarna strojev, Maribor; Livarna in tovarna strojev, Dolenc Alojzij, Ljubljana, Kodeljevo, Jugoslavina, železkonstrukcije, St. Vid nad Ljubljano, Livarna Muta v Muti, Smole Anton, kovinolitarna v Podsmreki, Farič in sinovi, tovarna kmetijskih strojev in

Vaš star šivalni stroj

prenaredimo v električnega MODERNEZIRAMO 34.95
Potrebujete popravila? Vsa popravila jamčena za leto dni.
Ali se ga hočete iznebiti?
Mi ga kupimo—Plačamo vam najvišjo ceno.

**A. POTOKAR
APPLIANCE STUDIO
1027 E. 185 St., IV 1747**

AUGUST KOLLANDER

v Slov. Nar. Domu,
6419 St. Clair Ave.

POŠILJA DENAR v Jugoslavijo, Trst, Gorico, Avstrijo, Italijo in druge kraje; vsaka pošiljatev je jamčena;

PRODAJA ZABOJE za pošiljanje hrane in obleke v staro domovino in sprejema tudi zabojce za odpošiljanje v stari kraj.

Pri Kollanderju boste vedno dobro postreženi.

MOŠKI DOBE DELO TAKOJ

NEIZURJENI TEŽAKI ZA

Bottling & Shipping Dept.

nočni šift od 4.30 pop. do 2.30 zj.
5-dnevni tednik; stalno delo. Dobra plača od ure.
Plača tedensko. Počitnice s plačo; delavske podpore.

Zglasite se na

EMPLOYMENT OFFICE

vsaki dan razen sobote od 8. zj. do 5. pop.

**CARLING'S BREWERY
9400 QUINCY AVENUE**

livarna kovin v Mariboru. Obratna sredstva razen zaloge surovin, pogonskega materiala, polizdelkov in izdelkov, obstoje iz gotovine 5 milijonov din, ki jih plača vlada LRS.

"Donit"

S to odločbo se ustanovi državno industrijsko podjetje Slovenije "Donit", tovarna tesnil v Medvodah. Temu podjetju, ki bo izdelovalo vse vrste tesnil, se daje v upravo državno premoženje, obstoječe iz zemljišč in stavb združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode d. d. Obratna sredstva, razen surovin, pomožnega materiala, obstoje iz gotovine 500,000 din, ki jih plača vlada LRS.

Tovarna igrač v Novem mestu. S tretjo odredbo se ustanovi državno industrijsko podjetje "Tovarna igrač" v Novem mestu. Podjetje bo izdelovalo na industrijski način igrače iz lesa, kovine, tekstilnega blaga in papirjevine. V upravo pa dobi državno premoženje tvrde Peca Josip predilnica in tkalnica za volno in bombaž v Novem mestu. Poleg gornjih osnovnih sredstev dobi podjetje kot obratna sredstva poleg surovin, materiala itd. še gotovino 2 milijona din, ki jo vplača vlada LRS. Vsa tri podjetja so pod operativno upravnim vod-

KLADIVCI

za 2000 funtov težke parne in vrtače

Drop kladive

Kovaški pomagači in kurjači

Tool & Die Makers

Steel Improvement

& Forge Co.

970 East 64th St.

ZA PREKLADANJE TOVORA

Nickel Plate tovarno skladišče

E. 9th St. in Broadway

Plača 93½c na uro

Čas in pol za nad 8 ur

Zglasite se pri

Mr. George J. Wulff

Nickel Plate R.R. Co.

E. 9th & Broadway

POMOČNICE ZA URADNIŠKI LUNČ ROOM

Delajte v čistem, prijetnem ozračju.

Morate biti večji angleščine.

Samo čedne, snažne in večje žene v starosti 20 do 35 let se naj prijavijo.

Plača \$29 za 40 ur dela.

Dobi se obede in uniforme.

Zglasite se pri

**THE OHIO BELL
TELEPHONE CO.**

Soba 901

700 Prospect Ave.

stvom ministrstva za industrijo in rudarstvo LRS.

ODREDBA O CENAH INDUSTRIJSKIH RASTLIN

Na predlog zveznega kmetijskega ministrstva je zvezni Gospodarski svet z industrijskim ministrstvom izdal odredbo o cenah industrijskih rastlin za leto 1947. Lanske cene ostanejo v veljavi tudi za odkup letošnjega pridelka. Izjemno pa veljajo povišane cene za odkup konoplja, lanu, sončičnega semena in pivovarskega ječmena. Za konoplje so določene cene po kakovosti od 110 do 184 din za 100 kg. Odkupne cene za lan so določene takole: lan s semenom I. vrste 330 din; II. vrste 240 din; III. vrste 165 din; lan brez semena I. vrste 262 din, II. vrste 180 din, III. vrste 155 din za 100 kg.

Z sončično seme je določena cena 410 din, za pivovarski ječmen pa 330 din za 100 kg. Odredba še določa naslednje: Kolikor bi se odkupna cena pšenice letošnjega pridelka spremenila v zvezi z jugoslovansko splošno politiko cen in politiko znižanja proizvodjalnih stroškov v industrijski in kmetijski pro-

izvodnji, tedaj bodo v istem razmerju znižane tudi cene za industrijske rastline.

ODLOČBA O CENAH ZA PEKO KRUHA

Urad za cene pri predsedništvu vlade LRS je s posebno odločbo z dne 31. avgusta letos predpisal naslednje najvišje cene za peko kruha: za hleb 3 din, do 3 kg moke 4 din, do 4 kg moke 5 din. Te cene veljajo za vse pekarnice, ki prejemajo že pravičeno testo v peko. Prepovedani so kakršni koli pribitki.

Vaš donesek za otroško bolnico v Sloveniji bo znak ljubezni in spoštovanja do potrebnih. V ta namen lahko prispevate tudi v uradu "Enakopravnosti!"

Christmas Seals

... Your Protection Against Tuberculosis

BEACHLAND CLEANERS & DYERS—631 E. 185 St.

PREJE POJE — Ustanovljeni 25 let — poleg Pick & Pay

1. Čistimo in zlikamo, ko počakate
2. Popravila izvrši izurjen krojač
3. Ekspertno čiščenje in barvanje

MI SAMI IZVRŠIMO DELO

24-urna posluga.

A. Hočevar, poslovođa

Jennie Hrovat

Mi imamo najbolj krasno izbero

ZAVES, PREGRINJAL ZA POSTELJE

IN PREPROGE ZA KOPALNICE

Izplačalo se vam bo napraviti vaše nakupe za božična darila pri nas. Poizvedite kako lahko dobiti pri nas Nylon nogavice brezplačno.

Parkwood Home Furnishings

7110 St. Clair Ave.

ENDicott 0511

PRIPOROČILO

Za Zahvalni dan si boste prav gotovo želeli imeti poleg dobrega obeda tudi izvršno vinsko kapljico. Pri nas dobite fino domače vino, belo ali črno, katero bo gotovo ugajalo.

Priporočamo se za obisk v vinarni, kjer vam vedno prvovrstno postrežemo.

Božeglav Winery

6010 St. Clair Ave.

Ali vam streha pušča?

Mi imamo sedaj nove vrste "Spreddon" material, s katerim lahko zakrijete celo streho na kakršnikoli hiši ali poslopu, ter preprečite puščanje in trohnenje vsled slabe strehe.

Ta "Spreddon" vam preskrbimo direktno od izdelovalca. Jamčimo, da bo trajal 10 let. Kupite ga in ga sami z lahkoto denete po strehi, ter si prihranite denar. Ena galona tega novega materiala vam pokrije 85 kvadratnih čevljev, kar stane samo \$1.10.

Za podrobnosti pokličite

JOSEPH PETRICH

502 East 236 St. - Redwood 1990

CONSTRUCTION LOANS STRAIGHT BANK LOANS FHA LOANS GI LOANS

PROMPT SERVICE
LOW INTEREST RATES
Monthly Reduction Loans

APPLY AT

St. Clair Savings & Loan Co.

6235 ST. CLAIR AVE.

HENDERSON 5670

DENMAN'S FLOWERS

8819 HOUGH AVENUE

Cvetlice za vse slučaje

Odprto do 10. zv. in ob praznikih ter nedeljah do 6. zv.

Farmer's Poultry

NAJBOLJŠE VRSTE

PERUTNINE

ZIVE IN OČIŠČENE — DOBITE VEDNO PRI NAS
CENE ZMERNE — POSTREŽBA TOČNA
4303 SUPERIOR AVE. — EN 5025

MUCHITZ WINERY

1081 ADDISON ROAD

Za Zahvalni dan se vam priporoča,
DA SI NABAVITE

okusna domača vina,

iz belega in črnega grozdja,

KATEREGA DOBITE PRI NAS PO ZMERNI CENI.

Postrežba točna in prijazna.